આંક–			
રજૂ તારીખ	૨૧.૦૬.૨૦૨૫		
દાખલ તારીખ	૨૧.૦૬.૨૦૨૫		
ફેંસલ તારીખ	૧૮.૦૪.૨૦૨૬		
અવધિ	વર્ષ–	માસ –	દિન.

મોડાસાના બીજા.એડી.ચીફ.જ્યુડી. મેજી.સાહેબશ્રીની કોર્ટમાં,
મુ.મોડાસા.

ફોજદારી કેસ નં.૧૫૫૦/૨૦૨૫
આંક :

ફરિયાદી : પટેલ જયવીરભાઈ જયંતીભાઈ,
ઉ.આ.વ.૪૩ ,ધર્મે.હિન્દુ,ધંધો:ખેતી તથા પશુપાલન
મૂળ રહે.ખીલોડા કંપા,પો.ખીલોડા તા.ભિલોડા જી.અરવલ્લી
હાલ રહે.ફલેટ નં.૧૦૬,શુભમ્ર એપોર્ટમેન્ટ,મેઘરજ રોડ,કેપી
હોસ્પિલની બાજુમાં,મુ.પો.તા.મોડાસા જી.અરવલ્લી
મો.નં.૯૪૨૬૫૨૬૧૭૨

વિરુધ્ધ

આરોપી : ખાંટ મુકેશભાઈ મગનભાઈ,
ઉ.આ.વ. ૪૨ , ધર્મે.હિન્દુ,ધંધો: ખેતી તથા પશુપાલન
રહે . મુ.અમરાપુર પો.સાયરા તા.મોડાસા જી.અરવલ્લી–૩૮૩૩૧૫

બાબત : ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એકટની કલમ–૧૩૮ ની જોગવાઈ મુજબ ફરિયાદ...

ફરીયાદ પક્ષ તરફે ..વિ.વકીલ શ્રી પી.એન.પટેલ
આરોપી પક્ષ તરફે..વિ.વકીલ.શ્રી એમ.એ.ખેરાડા

-: <u>ચુકાદો</u> :-

૦૧) આ કામે ફરીયાદ પક્ષના કેસની ટૂંકમાં હકીકત એવી છે કે, ફરીયાદી ઉપર બતાવેલ ઠેકાણે રહે છે અને ખેતી તથા પશુપાલનનો ધંધો કરે છે.આરોપી ઉપર બતાવેલ ઠેકાણે રહે છે અને ખેતી તથા પશુપાલન કરે છે. આરોપી ફરીયાદીના હાલના મોડાસા મુકામે રહેઠાણના સરનામે ઘણી વખત અવાતાં જતાં જેથી આરોપીને ફરીયાદી સારી રીતે ઓળખતા હોઈ,ફરીયાદીના આરોપી સાથે મિત્રતાના સંબંધો બંધાયેલા.આરોપી માર્ચ-૨૦૨૫ માં ફરીયાદીના ઘરે આવેલા અને આરોપીને ધંધાના કામ અર્થે રૂા.૮૦,૦૦૦/- (અંકે રૂપિયા એંસી હજાર પુરા) ની અંગત જરૂરીયાત ઉપસ્થિત થયેલ છે. જેથી ફરીયાદીએ આરોપીને બીજા દિવસે તેમની માંગણી મુજબ મિત્રતાના નાતે રૂા.૮૦,૦૦૦/- (અંકે રૂપિયા એંસી હજાર પુરા) પુરા હાથ ઉછીના આપેલા અને સદર નાણાં લેતી વખતે આરોપીએ સદર નાણાં બે માસમાં પરત ચુકવી આપવાનો પાકો વિશ્વાસ અને ભરોસો આપેલો.જેથી ફરીયાદીએ આરોપી ઉપર વિશ્વાસ અને ભરોસો રાખેલો.ત્યારબાદ આરોપીના વાયદા મુજબનો સમય પૂરો થતાં ફરીયાદીએ આરોપીને આપેલ હાથ ઉછીના નાણાંની ઉઘરાણી કરતાં આરોપીએ ફરીયાદીને તા. ૨૦/૦૫/૨૦૨૫ ના રોજનો રૂા.૮૦,૦૦૦/- (અંકે રૂપિયા એંસી હજાર પુરા) નો ધી સાબરકાંઠા જીલ્લા મ. સહકારી બેંક લી મોડાસા શાખાનો ચેક નં.૦૩૦૦૧૮ નો

ખાતા નં.૧૧૫૦૦૩૪૨૭૧૫૬ નો લખી ભરી સહી કરી એકાઉન્ટ પેઈનો ફરીયાદીને આપેલો અને પાકતી તારીખે ચેક મુજબની રકમ મળી જશે. તેવો પાકો વિશ્વાસ અને ભરોસો આપતાં સદરહુ ચેક ફરીયાદીએ આરોપી પાસેથી સ્વીકારેલો.ત્યારબાદ આરોપીના જણાવ્યા મુજબ તા. ૨૦/૦૫/૨૦૨૫ ના રોજ ફરીયાદીએ આરોપીનો સદરહુ ચેક તેમના ખાતાના એચ.ડી.એફ.સી.બેંક મોડાસા શાખાના ખાતામાં જમા કરાવતા સદરહુ ચેક કલીયરીંગ અર્થે આરોપીની બેંકમાં જતાં આરોપીનો સદર ચેક (Funds Insufficient) ના શેરા તથા મેમા સહિત તા. ૨૨/૦૫/૨૦૨૫ ના રોજ પરત ફરેલ છે અને ફરીયાદીની બેંકે કુરીયર દ્વારા મેમો તથા ચેક પરત કરેલ છે.આમ,આરોપીનો સદરહુ ચેક Funds Insufficient ના કારણે પરત થયેલ હોય આરોપીએ ફરીયાદી સાથે ધી.ને.ઈ.એકટની કલમ–૧૩૮ મુજબના ગુનાની ગંભીર શિક્ષા અને દંડની પાત્ર ગુનો આચરેલ હોવાથી ફરીયાદીએ તેમના વકીલશ્રી મારફતે આરોપીને તા.૨૮/૦૫/૨૦૨૫ ના રોજ રજી.પો.એડી.દ્વારા નોટિસ મોકલાવેલ. જે આરોપીને તા.૨૯/૦૫/૨૦૨૫ ના રોજ બજી ગયેલ છે.તેમ છતાં આ કામના આરોપીએ ફરીયાદીને ચેક મુજબના નાણાં ચુકવી આપેલ નથી કે નોટીસનો કોઈ જવાબ પણ આપેલ નથી. જેથી હાલની ફરીયાદ દાખલ કરેલ છે.

૦૨) સદર કામે ફરીયાદીની લેખીત ફરીયાદ આધારે, ફરીયાદીનું વેરીફીકેશન લઈ, આરોપી વિરુધ્ધ પ્રથમદર્શનીય ગુન્હો બનતો હોઈ,

આરોપીને સી.આર.પી.સી.ની કલમ– ૨૦૪ હેઠળ નેગોશીયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એકટની કલમ–૧૩૮ મુજબના ગુનાનો જવાબ દેવા સારુ સમન્સ ઈસ્યુ કરવાનો હુકમ કરેલ. જે અનુસંધાને આરોપીને સમન્સની બજવણી થતાં તેમના વિ.વકીલશ્રી મારફતે અદાલત સમક્ષ હાજર થયેલ છે. જેથી, ફરીયાદીએ રજૂ કરેલ ફરીયાદની નકલ તથા તમામ આધારભૂત પુરાવાઓની નકલો વિના મુલ્યે આરોપીને પુરી પાડી, સમન્સ ટ્રાયેબલ કેસની કાર્યવાહી મુજબ ક્રિમીનલ પ્રોસીઝર કોડની કલમ–૨૫૧ મુજબ સદર કામના આરોપીનું તા.૦૧/૧૧/૨૦૨૫ ના રોજ આંક–૦૮ થી નિવેદન લીધેલ છે. જેમાં, આરોપીએ ગુન્હાનો ઈન્કાર કરી, ઈન્સાફી કાર્યવાહી આગળ ચલાવવાની માંગણી કરેલી. જેથી, ફરીયાદપક્ષનો કેસ આગળ ચલાવી પુરાવો નોંધવામાં આવેલ છે.

૦૩) ફરીયાદ પક્ષે પોતાના કેસના સમર્થનમાં આંક–૦૪ થી ફરીયાદી – **પટેલ જયવીરભાઈ જયંતીભાઈ,**ની સરતપાસનું સોગંદનામું રજુ કરી નીચે મુજબનાં દસ્તાવેજી પુરાવાઓ રજૂ કરેલા છે.

અ.નં.	દસ્તાવેજનો પ્રકાર	આંક
૧	આરોપીએ ફરિયાદીને આપેલ અસલ ચેક	૦૯
૨	આરોપીએ આપેલ ચેક બેંકમાં ભર્યો તે બેંકની કાઉન્ટર સ્લીપ અસલ	૧૦
3	આરોપીએ આપેલ સદરહું ચેક બેંકમાં રજુ કરતા બેંકે આપેલ મેમો	૧૧
૪	ફરીયાદીએ આરોપીને વકીલ શ્રી મારફતે ચેક પરત ફર્યા	૧૨

	અંગે અપાવેલ નોટીસની સ્થળપ્રત	
૫	આરોપીને નોટીસ રજી.એડી.થી પોસ્ટથી મોકલી તેની સફેદ પાવતી	૧૩
૬	આરોપીને નોટીસ રજી.એડી.થી પોસ્ટથી મોકલી જે આરોપીને બજી તે અંગે પોસ્ટની ઓનલાઈન પ્રિન્ટ	૧૪
૭	કલોઝીંગ પુરસીસ	૨૪

૦૪) આ કામે આરોપી હાજર ન રહેતાં હોય ફરીયાદપક્ષે આંક–૨૧ થી તા. ૨૦/૦૧/૨૦૨૬ ના રોજ અરજી આપી બચાવપક્ષનો ઉલટતપાસનો હકક આંક: ૨૧ નીચે હુકમ કરી તા.૨૮/૦૨/૨૦૨૬ ના રોજ બંધ કરાવેલ છે અને આં ક–૨૪ થી કલોઝીંગ પુરસીસ રજુ રાખી પોતાનો પુરાવો પુરો થયાનું જાહેર કરેલ છે. ત્યારબાદ ફરીયાદીના પુરાવાના અંતે સી.આર.પી.સી.ના કલમ–૩૧૩ અન્વયે આરોપીનું વધારાનું નિવેદન નોંધવા માટે કામ રાખેલું, પરંતુ સદર કાર્યવાહી આગળ ચલાવવા માટે આરોપી કે તેના વિધ્વાન વકિલ શ્રી હાજર રહેતા ન હોય, જેથી સદર કાર્યવાહી વિલંબીત થતી હોવાના કારણે આરોપીના વિશેષ નિવેદનનો હકક બંધ કરવા ફરીયાદપક્ષની રજુઆતો અને રેકર્ડ ઉપરની હકિકતો ધ્યાને લઈ આ અદાલત ધ્વારા આરોપીનો વિશેષ નિવેદનનો હકક બંધ કરવાની અરજી આંક: ૨૫ થી તા.૧૩/૦૩/૨૦૨૬ ના રોજ આપી આરોપીના વિશેષ નિવેદનનો હકક બંધ કરવાનો હુકમ આંક: ૨૫ નીચે હુકમ કરી તા.૦૧ /૦૪/૨૦૨૬ ના રોજ બંધ કરવામાં આવેલ છે અને ત્યારબાદ સદર કામ દલીલના સ્ટેજે રાખવામાં આવેલ છે. પરંતુ ત્યારબાદ ફરીયાદીની દલીલો સાં ભળ્યા બાદ આ કામે આરોપીને તેઓની દલીલો કરવા માટે પણ આંક: ૨૬ થી તા.૦૮/૦૪/૨૦૨૬ ના રોજની સુનાવણી માટે રાખવામાં આવેલ

અને આરોપીને પુરતો સમય અને વાજબી તક તેઓના બચાવ કરવા માટે આપવામાં આવેલ પરંતુ ત્યારબાદ પણ આ કામના આરોપી નામ.કોર્ટમાં હાજર રહેલ નથી કે કોઈ દલીલ કરેલ ન હોઈ આરોપીનો દલીલનો હકક બંધ કરવા અરજ કરતા આરોપીનો દલીલનો હક આંક–૨૬ લગત હુકમ કરી તા.૦૮/૦૪/૨૦૨૬ ના રોજ બંધ કરવામાં આવેલ છે. આ કામે આરોપી પક્ષે કોઈ પ્રકારનો મૌખિક કે દસ્તાવેજી પુરાવો રજુ થયેલો નથી.

આમ, આ કામના આરોપીની તા. ૦૧/૧૧/૨૫ ના રોજ પ્લી લેવામાં આવેલ ત્યારબાદ આરોપીના બચાવ માટેની તક આપવા માટે મુદત તારીખ ૨૭/૧૧/૨૫, તા. ૧૭/૧૨/૨૫, તા. ૨૦/૦૧/૨૬, તા. ૩૦/૦૧/૨૬, તા. ૨૮/૦૨/૨૬, તા.૧૩/૦૩/૨૬, તા. ૦૧/૦૪/૨૬, અને તા.૦૮/૦૪/૨૦૨૬ આટલી બધી મુદતો આપવા છતાં આરોપી તરફે બચાવના કોઈ પુરાવા રજુ કરવામા આવેલ નથી.ઉલટ તપાસ પણ હકક બં ધ કરવામાં આવેલ છે.તેમજ એફ.એસ માટે પણ હાજર રહેલ નથી અને દલીલ પણ કરવામા આવેલ નથી. આમ, ફરીયાદીની ફરીયાદની હકિકત કોઈ પણ રીતે ખંડન કરવામા આવેલ નહી.

૦૫) પુરાવો પુર્ણ થયા બાદ ફરીયાદપક્ષે દલીલમાં ફરીયાદની હકીકતોને રીફર કરેલ છે અને જણાવેલ છે કે, ફરીયાદીએ તેની ફરીયાદના સમર્થનમાં આંક–૦૪ થી સરતપાસનું સોગંદનામું રજુ કરેલ છે તથા આંક– ૦૯ થી આંક– ૧૪ સુધીના દસ્તાવેજી પુરાવા રજુ કરેલા છે. તે જોતાં આરોપીએ ફરીયાદીને ફરિયાદીનાં કાયદેસરનાં લેણા પેટે એક

આપેલ છે. આ ચેક બેંકમાં મથાળે તારીખથી ૩ મહિનામાં રજૂ કરવામાં આવેલ છે. ચેક રજૂ કરવાથી સ્વીકાર્યા વગર પરત આવેલ છે. ફરીયાદીએ આરોપીને ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એકટની કલમ–૧૩૮ (બી) ની જોગવાઈ મુજબ સમય મર્યાદામાં નોટિસ આપેલી છે. જે નોટીસ આરોપીને યોગ્ય રીતે બજી ગયેલી હોવા છતાં દિન–૧૫ માં આરોપીએ નોટીસ મુજબ વર્તન કરેલ નથી. આથી ફરિયાદીએ એક માસમાં ફરિયાદ દાખલ કરેલ છે. આમ, ફરીયાદી તરફે ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એકટની કલમ–૧૩૮ મુજબના ગુન્હાના તમામ આવશ્યક તત્વો પુરવાર થયેલા છે. વધુમાં તેઓએ જણાવેલ છે કે, નેગોશીયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એકટની જોગવાઈ મુજબ વિરુધ્ધનું પુરવાર કરવાની જવાબદારી આરોપીના શીરે છે, પરંતુ આ કામે આરોપી તરફે તેમના બચાવમાં કોઈ પુરાવો રજુ કરેલ નથી. જેથી ફરીયાદપક્ષે પોતાનો કેસ નિ:શંકપણે પુરવાર કરેલ હોઈ આરોપીને યોગ્ય નશ્યત કરવા અને ફરીયાદીને ચેકની રકમ વળતર તરીકે અપાવવા વિનંતી કરેલ છે.

જયારે બચાવપક્ષ તરફે કોઈ મૌખિક કે લેખીત દલીલ રજુ કરેલ નથી.

૦૬) સદરહુ કેસના ન્યાયિક નિર્ણયાર્થે નીચે મુજબના મુદ્દા ઉપસ્થિત થાય છે.

૧. શું ફરીયાદપક્ષ વાજબી શંકાથી પર એ હકીકત પુરવાર કરે છે કે, આ કામના આરોપીને ફરીયાદીએ રૂ.૮૦,૦૦૦/– (અંકે રૂપિયા એંસી હજાર પુરા) હાથ ઉછીના રોકડા આપેલા.

આરોપીએ ફરીયાદી પાસેથી લીધેલ રકમની નાણાંકીય જવાબદારી અદા કરવા આરોપીએ ફરીયાદીને તા. ૨૦/૦૫/૨૦૨૫ ના રોજનો રૂા.૮૦,૦૦૦/- (અંકે રૂપિયા એંસી હજાર પુરા) નો ધી સાબરકાંઠા જીલ્લા મ. સહકારી બેંક લી મોડાસા શાખાનો ચેક નં.૦૩૦૦૧૮ નો ખાતા નં.૧૧૫૦૦૩૪૨૭૧૫૬ નો નો લખી ભરી સહી કરી એકાઉન્ટ પેઈનો ફરીયાદીને આપેલો અને તે ચેક ફરીયાદીએ પોતાના બેંક ખાતામાં જમા કરાવતા " Funds Insufficient " ના શેરા સાથે આરોપીએ આપેલ ચેક કલીયર થયા વગર પરત ફરતા ફરીયાદીએ નિયત સમયમાં નોટીસ આપેલ અને તે નોટીસ બજવા છતાં આરોપીએ તે રકમ નહીં ચુકવતા ફરીયાદીએ નિયત સમય મર્યાદામાં ફરિયાદ દાખલ કરેલ અને તે રીતે આરોપીએ ધી નેગોશીયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એકટની કલમ:૧૩૮ મુજબનો શિક્ષા પાત્ર ગુનો કરેલ છે ?

૨. શું હુકમ ?

૦૭) ઉપરોકત મુદ્દાના મારા નિર્ણયો નીચે મુજબ છે.

૧. હકારમાં.

૨. આખરી હુકમ મુજબ.

-:: કા ર ણો ::-

૦૮) <u>મુદ્દા નંબર : ૧ :-</u>

આરોપી સામે ધી નેગોશીયેબલ ઈન્સ્ટુમેન્ટ એકટની કલમ-૧ ૩૮ અન્વયેનો આરોપ છે ત્યારે ફરીયાદપક્ષે વાજબી શંકાથી પર

એ હકીકતો પુરવાર કરવી પડે કે,

(૧) ચેક પોતાની જવાબદારી પુરી કરવા અપાયો હોવો જોઈએ.

(૨) ચેક અપુરતા બેલેન્સને કારણે પરત આવ્યો હોવો જોઈએ.

(૩) કલમ–૧૩૮ માં જણાવ્યાં મુજબ પેઈ અથવા ચેક ધારણ કરનારે ચેક લખનારને સમય મર્યાદામાં નોટીસ આપી હોવી જોઈએ.

(૪) કલમ–૧૩૮ માં જણાવ્યા મુજબ નોટીસ બજયાના પંદર દિવસમાં ચેક લખનાર તે રકમ ચુકવવામાં નિષ્ફળ ગયા હોવા જોઈએ.

ઉપરોકત હકીકતો પ્રસ્થાપિત કરવા માટે ઉભયપક્ષે રજુ થયેલ મૌખિક તથા દસ્તાવેજી પુરાવો જોતાં એ હકીકત પ્રસ્થાપિત થાય છે કે, આરોપીએ આ કામના ફરીયાદીની તરફેણમાં તા.૨૦.૦૫.૨૦૨૫ ના રોજનો રૂા.૮૦,૦૦૦/– (અંકે રૂપિયા એંસી હજાર પુરા) નો ચેક ઈસ્યુ કરેલ છે જે અસલ ચેક આંક–૦૯ થી રજુ કરેલ છે. આમ, ફરીયાદીએ આં ક: ૧૧ નો રીર્ટન મેમો જોતાં ચેક " Funds Insufficient " **છે.**આરોપીએ આપેલ ચેક કલીયર થયા વગર પરત ફરેલ છે,તેથી ધી નેગોશીયેબલ ઈન્સ્ટુમેન્ટ એકટની કલમ–૧૩૮ ની જોગવાઈ મુજબ દિન–૩૦ માં નોટીસ આપવી જોઈએ. આંક–૧૨ વાળા આધારો ધ્યાને લ ેતાં તા.૨૮.૦૫.૨૦૨૫ ના રોજ આરોપીને નોટીસ આપવામાં આવી છે અને તે નોટીસ બજીતે અંગે પોસ્ટની એકનોલોજમેન્ટ અસલ આંક–૧૪ થી રજુ થયેલ છે. ત્યારબાદ નોટીસ મુજબની રકમ ન મળતાં ફરીયાદીએ હાલની ફરીયાદ દાખલ કરેલ છે અને તે રીતે હાલની ફરીયાદ

નિયત સમયમાં દાખલ કરેલ છે. તે રીતે ટેકનીકલી હાલની ફરીયાદને કોઈ બાધ નડતો નથી. પરંતુ ફરીયાદપક્ષે એ હકીકત પણ પ્રસ્થાપિત કરવાની છે કે આરોપીએ તેની કાયદેસરની જવાબદારી અદા કરવા માટે હાલનો ચેક ઈસ્યુ કરેલ છે. તે હકીકત પુરવાર કરવા માટે રજુ થયેલ પુરાવો વં ચાણે લેતાં પહેલાં અદાલતે ધી નેગોશીયેબલ ઈન્સ્ટુમેન્ટ એકટની કલમ−૧૧૮ અને ૧૩૯ ની જોગવાઈઓ ધ્યાને લેવાની રહે છે, જે નીચે મુજબ છે :

<u>કલમ:−૧૧૮ નેગોશીયેબલ ઈન્સ્ટુમેન્ટસ વિષે માની લેવાની બાબત :−</u>

એથી વિરુધ્ધનું સાબિત ન થાય ત્યાં સુધી, નીચે પ્રમાણે માની લેવામાં આવશે :−

(એ) અવેજ વિષે :− દરેક વટાવ ખત અવેજને માટે કરી આપ્યું હતુ. અને એવું દરેક ખત જયારે તે સ્વીકારવામાં આવ્યું હોય, તેના ઉપર શેરો કરી આપવામાં આવ્યો હોય, તે વટાવવામાં આવ્યું હોય અથવા તબદીલ કરવામાં આવ્યું હોય, ત્યારે તે અવેજને માટે સ્વીકાર્યુ હતું. તેના ઉપર શેરો કરી આપ્યો હતો, તે વટાવ્યું હતું અથવા તબદીલ કર્યુ હતું.

(બી) તારીખ વિષે :− જેના ઉપર તારીખ હોય તેવું દરેક વટાઉખત તે તારીખ કરી આપ્યું અથવા લખી આપ્યું હતું.

<u>કલમ:− ૧૩૯ ધારકની તરફેણમાં અનુમાન :−</u>

જયાં સુધી વિપરીત પુરવાર કરવામાં આવે નહી ત્યાં સુધી એમ અનુમાન કરવામાં આવશે કે, ચેકના ધારકે કલમ: ૧૩૮માં જણાંવેલ

ચેક, કોઈપણ દેવું અથવા અન્ય જવાબદારીને પુરેપુરી રીતે અથવા અંશત: ફેડવા માટે મેળવ્યો હતો.

ઉપરોકત જોગવાઈ તેમજ ફરીયાદપક્ષે રજુ થયેલો પુરાવો વંચાણે લેતાં ફરીયાદીએ આંક–૦૪ થી પોતાના પુરાવાનું સોગંદનામું રજુ કરેલ છે અને આંક–૧ ની ફરીયાદ મુજબની હકિકતોને દોહરાવી છે જયારે બચાવ પક્ષે ઉલટતપાસ માટે હાજર રહેલ ન હોય બચાવપક્ષનો ઉલટતપાસનો હકક બંધ કરવામાં આવેલ છે.

૦૯) ઉપરોકત તમામ કાયદાકિય જોગવાઈઓની પશ્ચાદભુમિનાં સદર્ભમાં હવે આ કામે ફરીયાદ પક્ષે રજુ રાખેલા પુરાવાઓનું તુલનાત્મક વિશ્લેષણ અને પૃથ્થકરણ કરવામાં આવે તે પહેલા જોવામાં આવે તો, આ કામે ફરીયાદીનું પુરાવાનું સોગંદનામું વંચાણે લેવામાં આવે તો તેમણે પોતાની આંક–૧ ની ફરીયાદના સમર્થનમાં અને તેની અનુરૂપ સોંગદનામું આપેલ છે તથા અસલ વાદગ્રસ્ત ચેક રજુ કરેલ છે. જે ચેકમાં જોતા ચેક ઈસ્યુ કરનાર તરીકે હાલનાં આરોપીની સહી જોવા મળે છે અને સદર ચેકમાં રકમ રૂા.૮૦,૦૦૦/– (અંકે રૂપિયા એંસી હજાર પુરા) જે ચેક ફરીયાદીએ પોતાના બેંક ખાતામાં વટાવવા માટે રજુ રાખતા " Funds Insufficient " આરોપીએ આપેલ ચેક કલીયર થયા વગર પરત ફરેલ હોવાનું જણાવેલ છે. જે અંગે ઈન્ટીમેશન બેંક ધ્વારા મોકલવામાં આવેલ, જે અસલ ઈન્ટીમેશન આ કામે રજુ છે. ત્યારબાદ સદર ચેક પરત ફરતા ફરીયાદી ધ્વારા પોતાના વિ.વકીલ શ્રી મારફતે રજી.એ.ડી.થી

આરોપીને નોટીસ મોકલાવેલ, જે નોટીસની સ્થળપ્રત પણ રજુ કરેલ છે. જેમાં પણ ફરીયાદમાં જણાવેલી તમામ હકિકતો દર્શાવી આરોપી પાસ ેથી લેણી રકમની માંગણી કરવામાં આવી છે. આમ, નોટીસ આપવામાં આવી હોવા છતાં પણ આરોપીએ નાણા ચુકવેલ ન હોય, જેથી હાલની ફરીયાદ કરેલ હોવાનું જણાવેલ છે.

આમ, આ કામના ફરીયાદી ધ્વારા નેગોશીયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એકટની કલમ–૧૩૮ મુજબની તમામ પ્રક્રિયાઓનું યોગ્ય રીતે પાલન કરવામાં આવેલ હોવાનું ફલિત થાય છે. આ કામના ફરીયાદીનું સરતપાસનું સોગંદનામું રજુ કર્યા બાદ આ કામના આરોપીને તર્ફે સદર ફરીયાદીની ઉલટ તપાસ લેવામાં આવેલ નહી. જેથી આ કામે ફરીયાદીએ પોતાના પુરાવાના સોગંદનામામાં જેકાંઈ હકિકતો જણાવેલી છે અને તે હકિકતોના સંદર્ભમાં જે કાંઈ દસ્તાવેજી પુરાવા રજુ રાખેલ છે. તે પુરાવાઓની સત્યતાને આરોપી પક્ષ ધ્વારા પડકારવામાં આવેલ નથી. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો ફરીયાદપક્ષ ધ્વારા રજુ રાખવામાં આવેલ મૌખિક તથા દસ્તાવેજી પુરાવો આરોપી ધ્વારા પડકારાયા વગર જેમ છે તેમ જ સ્વીકારી લેવામાં આવેલ છે અને તે અંગે ફરીયાદપક્ષે કોઈ તકરાર કે વિરોધ રેકર્ડ ઉપર રજુ રાખેલ નથી. આમ, ફરીયાદીની સરતપાસનું સોગંદનામું રજુ થયા બાદ અને પુરતી તક મળવા છતાં આરોપીપક્ષે ફરીયાદીની ઉલટ તપાસ કરવાની તૈયારી બતાવી નથી. તે હકિકત જ સ્વયંમ આરોપીપક્ષની કન્ડકટ અને માનસીકતાનો ચીતાર આપે છે. આમ,આ કામનાં ફરીયાદીની આરોપીપક્ષ ધ્વારા કોઈ

ઉલટતપાસ કરવામાં આવી નથી કે ફરીયાદપક્ષ દ્વારા રજુ રાખવામાં આવેલા દસ્તાવેજોને પડકારવામાં આવેલા નથી.

૧૦) આમ, આ કામે જોવામાં આવે તો, આ એકટની કલમ–૧૧૮ મુજબનું વટાવખત બાબતનું, કલમ–૧૧૯ મુજબનું અનાદરના પ્રમાણપત્ર બાબતનું તથા કલમ–૧૩૮ ની જોગવાઈ અન્વયે આવો એક કાયદેસરના દેણાની ચુકવણી માટે આપવામાં આવેલ હતો તેવું અનુમાન કરવાની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે. આ કાયદાકીય જોગવાઈ સદર્ભે નામદાર સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલ ચુકાદાને વંચાણે લેવામાં આવે તો, નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટ દ્વારા **Mallavarpu Kasivisweswara Rao V. Thadikonda Ramulu Firm & Ors. 2008(8) Scale 680** માં ઠરાવેલ છે.

> *" Under Section 118(a) of the Negotiable Instruments Act, the court is obliged to presume, until the contrary is proved, that the promisory note was made for consideration. It is also a settled position that the initial burden in this regard lies on the defendant to prove the non-existence of consideration by bringing on record such facts and circumstances which would lead the Court to believe the non-existence of the consideration either by direct evidence or by preponderance of probabilities showing that the existence of consideration was improbable, doubtful or illegal. ..."*

૧૧) ઉપરોકત ચુકાદાને વંચાણે લેવામાં આવે તો, નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટ દ્ધારા કલમ–૧૧૮ એ અંગેની ચર્ચા કરેલ છે અને ઠરાવેલ છે કે, આરોપી દ્ધારા એ સાબિત કરવાનું રહે છે કે, જે વ્યવહાર થયેલ છે તેનું અસ્તિત્વ નથી તથા તે અંગેનો પુરાવો રજુ કરવાનો રહે છે અથવા તો, જે કંઈ પુરાવો ફરીયાદ પક્ષે રજુ કરવામાં આવે તે પુરાવા પરથી જો કોઈ શંકા ઉપસ્થિત થતી હોય તો, તે શંકા બાદ જો આરોપી પુરવાર કરે કે, કહેવાતું કોઈ લેણું ફરીયાદી મેળવવા હકકદાર નથી તો ત્યાર બાદ ફરીયાદીએ આવુ લેણું હતું કે કેમ તે પુરવાર કરવાનું રહે છે. તે સિવાય કલમ–૧૧૮(એ) મુજબ વિરૂધ્ધનું સાબિત ન થાય ત્યાં સુધી એવું માની લેવાનું રહે છે કે, એક અવેજ માટે આપવામાં આવેલ અને તેમાં જયારે પણ સહી કરવામાં આવેલ ત્યારે તે પુરતા અવેજ સાથે સ્વીકારવામાં આવેલ.

૧૨) વધુમાં નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટ દ્ધારા આપવામાં આવેલ ચુકાદાને વંચાણે લેવામાં આવે તો, નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટ દ્ધારા **Rangappa V/S Mohan on 7 May, 2010 Criminal Appeal No. 1020 Of 2010** માં નીચે મુજબ ઠરાવેલ છે.

22. Because both section 138 and 139 require that the Court 'shall presume' the liability of the drawer of the cheques are drawn, ..., it is obligatory on the Court to raise this presumption in every case where the factual basis for the raising of the presumption has been established. It introduces an exception to the general rule as to the burden of proof in criminal cases and shifts the onus on to the accused (...).

Such a presumption is a presumption of

law, as distinguished from a presumption of fact which describes provisions by which the court may presume a certain state of affairs. Presumptions are rules of evidence and do not conflict with the presumption of innocence, because by the latter all that is meant is that the prosecution is obliged to prove the case against the accused beyond reasonable doubt. The obligation on the prosecution may be discharged with the help of presumptions of law or fact unless the accused adduces evidence showing the reasonable probability of the non-existence of the presumed fact.

૧૩) ઉપરોકત ચુકાદાને વંચાણે લેવામાં આવે તો નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટ ધ્વારા કલમ–૧૩૮ તથા ૧૩૯ અંગેની ચર્ચા કરેલ છે. અને ઠરાવેલ છે કે, નેગોશીચેબલ ઈન્સ્ટ્રૂમેન્ટ એકટ મુજબ જયારે આરોપી ધ્વારા ફરીયાદીને ચેક આપવામાં આવેલ અને તે ચેક બેંકમાં જમા કરાવ્યેથી જો તે રીટર્ન થાય તો, તે અંગેની જાણ થયેથી ફરીયાદી ધ્વારા આરોપીને નોટીસ આપવાની રહે છે. તે નોટીસ મળ્યેથી જો આરોપી નોટીસનો અમલ ન કરે તો, ફરીયાદી તે અંગેની ફરીયાદી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રૂમેન્ટ એકટની કલમ–૧૩૮ મુજબ દાખલ કરી શકે છે અને કલમ–૧૩૯ મુજબનું અનુમાનનું ખંડન કરવાની જવાબદારી આરોપીની રહે છે અને ફરીયાદી ધ્વારા રજુ રાખવામાં આવેલ પુરાવા તથા જરૂર પડયેથી આરોપી પોતાના પુરાવા રજુ રાખીને જો એવું પુરવાર કરે કે, ચેકમાં દર્શાવેલ રકમ મુજબનું ફરીયાદીનું કાયદેસરનું લેણું ન હતુ અથવા તો ફરીયાદી ચેકમાં દર્શાવેલ રકમ કાયદેસર રીતે, મેળવવા હકકદાર નથી તો ત્યારબાદ તે પુરવાર કરવાની જવાબદારી ફરીયાદી પર શીફટ થાય છે.

આથી તે સંદર્ભે કલમ–૧૩૯ મુજબનું અનુમાન જોવામાં આવે તો જયાં સુધી વિરૂધ્ધનું સાબિત ન થાય ત્યાં સુધી તે બાબત અસ્તિતવમાં છે તેવું અદાલતે અનુમાન કરવાનું છે અગર તો માની લેવાનું છે. વધુમાં જોઈએ આ કામે કાયદાકીય અનુમાનો ફરીયાદીની તરફેણ કરે છે તે નકકર હકિકત છે. પરંતુ, સાથો સાથ એ પણ હકિકત છે કે, એકટની કલમ–૧ ૩૯ થી જે અનુમાન કરવામાં આવેલ છે તે '' વિપરીત પુરવાર ન થાય ત્યાં સુધી '' તેવા શબ્દોથી શરૂ થાય છે. મતલબ કે જો આરોપી ફરીયાદીની ફરીયાદની હકિકતોથી કોઈ વિપરીત હકિકત અસ્તિત્વમાં હોવાનું કરી બતાવે અથવા ફરીયાદીની ફરીયાદીની હકિકતો અસ્તિત્વમાં હોવા બાબતે કોઈ બુધ્ધિગમ્ય શંકા ઉત્પન્ન કરી બતાવે તો પણ આ એકટની કલમ–૧૩૯ ના અનુમાનનું ખંડન થયુ ગણાય છે. આમ, કલમ–૧૩૯ નું અનુમાન તે ખંડનાત્મક છે અને તેને માટે આરોપીએ કોઈ પુરાવો આપવાની જરૂર પણ નથી. ફકત આરોપીએ ફરીયાદીની હકિકતો પર સામાન્ય જ્ઞાન ધરાવતો માણસ પણ શંકા કરી બેસે તેટલી જ હકિકતો રેકર્ડ પર લાવવી જરૂરી બને છે. પરંતુ, આ ત્યારે જ શકય બને કે જયારે ફરીયાદીની ઉલટ તપાસ કરવામાં આવે અથવા તો આરોપી એવો કોઈ પુરાવો રજુ રાખે.

૧૪) આથી આ એકટની કલમ–૧૩૯ મુજબનું ખંડન કરવામાં આરોપી સફળ નીવડેલ છે કે કેમ તે બાબતે જોવામાં આવે તો, આ કામનાં આરોપીએ એકટની કલમ–૧૩૯ મુજબનાં અનુમાનનું ખંડન કરવા માટે કોઈ પ્રયત્ન કરેલો નથી. આ કામે આરોપીએ ફરીયાદીની કોઈ ઉલટ

તપાસ કરેલ નથી કે ફરીયાદીએ રજુ રાખેલા મૌખિક તથા દસ્તાવેજી પુરાવાઓથી વિપરીત હકિકત બાબતે બુધ્ધિગમ્ય શંકા ઉત્પન્ન થાય તેવી કોઈ હકિકત રેકર્ડ ઉપર ઉપસાવી શકેલ નથી. આમ, આ કામે આરોપીએ પોતાનો કોઈ બચાવ રજુ રાખેલો નથી.

૧૫) આમ, હવે જોવામાં આવે તો, આ કામનો તકરારી ચેક " Funds Insufficient " આરોપીએ આપેલ ચેક કલીયર થયા વગર તેવા કારણોસર વણચુકવ્યે પરત થયેલ છે. આ હકિકતની જાણ ફરીયાદીએ આરોપીને સ્ટેચ્યુટરી નોટીસના માધ્યમથી કરેલી છે. તેમ છતાં આરોપીએ ફરીયાદીની નોટીસનો કોઈ જવાબ આપેલો નથી અને મહત્વની હકિકત એ કે ફરીયાદીની લેણી રકમ ચુકવેલ પણ નથી. જો ખરેખર આરોપીથી માત્ર શરતચુકથી આવો ચેક ઈસ્યુ થયેલો હોત અને આવો ચેક માત્ર સહીમાં તફાવત આવવાના કારણે જ જો પરત થયો હોત તો, ફરીયાદીની નોટીસ મળ્યા બાદ આરોપીએ કાં તો ફરીયાદીને બીજો ચેક આપેલો હોત, અથવા ફરીયાદીની લેણી રકમ ચુકવી આપી હોય, પરંતુ, હાલના કિસ્સામાં ફરીયાદીએ ચેક પરત ફરેલ હોવાની હકિકત નોટીસ મારફતે આરોપીને જણાવેલી હોવા છતા આરોપીએ આવી કોઈ કાર્યવાહી કરી નથી. જે જોતા તે સ્પષ્ટ થઈ જાય છે કે, આરોપીની આ ભુલ કોઈ શુધ્ધબુધ્ધિપુર્વકની કોઈ ભુલ નથી પરંતુ, પરીણામોની વિચારણા કર્યા બાદ પુરતી જાણકારી સાથે આરોપી ધ્વારા જાણી જોઈને આ ભુલ કરવામાં આવેલી છે. આ હકિકત જોતા આ કામે આરોપી ધ્વારા હાલનો આ ચેક ફરીયાદીને આપેલ હોવાની હકિકત સ્પષ્ટ થાય છે. વળી,

એકટની કલમ–૧૩૮ મુજબ સદર ચેક કાયદેસરના દેણા કે જવાબદારી પેટે આપવામાં આવેલો ન હતો તેવું અનુમાન દોરી શકાય તેવી કોઈ હકિકત આરોપી ધ્વારા રેકર્ડ ઉપર ઉપસ્થિત કરવામાં આવેલ નથી અને તે રીતે આ કામે એકટની કલમ–૧૩૯ મુજબના અનુમાનનું આરોપી પક્ષ ધ્વારા કોઈ ખંડન પણ કરવામાં આવેલ નથી.

૧૬) હવે જોવામાં આવે તો, આ કામે આરોપીને ફરીયાદપક્ષના પુરાવાની સત્યતાને પડકારવાની તક ક્રિમીનલ પ્રોસીજર કોડની કલમ–૩૧૩ ના વિશેષ નિવેદનનાં માધ્યમથી મળેલી હતી. પરંતુ, આરોપીએ જાતે જ ગેરહાજર રહીને આ તક ગુમાવી છે. તે જ રીતે આરોપીએ ફરીયાદી ધ્વારા આપવામાં આવેલી નોટીસનો પણ કોઈ જવાબ આપેલ નથી કે તે સંદર્ભે કોઈ તકરાર ઉઠાવી નથી. જેથી હાલનો વાદગ્રસ્ત ચેક જે તે સમયે કાયદેસરના લેણા માટે આપેલ હોવાનું પુરવાર થતુ હોવાનું આ અદાલતનું માનવાનું થાય છે.

૧૭) આમ, આ એકટની કલમ–૧૩૯ નાં ખંડન માટે હાલના કેસમાં આરોપી ધ્વારા એવો કોઈ પુરાવો આપેલ નથી કે જેનાથી ફરીયાદીનું કાયદેસરનું કોઈ લેણું નથી તેવું માનવા માટે અદાલત પ્રેરાય. ફરીયાદી ધ્વારા આરોપીએ આપેલ ચેક બેંકમાં જમા કરાવતા પરત થયેલ હોવાનું તથા તે ચેક પરત થવાનું કારણ " Funds Insufficient " તથા આરોપીને નોટીસ આપેલ હોવાનું પુરવાર કરેલ છે. જયારે આ કામે આરોપી એવી હકિકત લાવી શકયા નથી કે જેનાથી ફરીયાદીના કેસ પર વાજબી શંકા ઉત્પન્ન થઈ શકે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, આ

કામનાં આરોપી એકટની કલમ–૧૩૯ નાં અનુમાનનું ખંડન કરવામાં ચોકકસપણે નિષ્ફળ જતા દેખાઈ રહયા છે. તેવા સંજોગોમાં ફરીયાદી ધ્વારા આરોપી વિરૂધ્ધ એકટની કલમ–૧૩૮ મુજબનો ગુન્હો પુરવાર કરેલ હોવાનું ફલીત થાય છે.

૧૮) હવે રેકર્ડ ઉપરની બીજી એક મહત્વની હકિકત જોઈએ તો, આ કામના આરોપી પોતાના પર આ અદાલતમાં આ કેસ ચાલ ે છે તે હકિકતથી વાકેફ છે અને સમન્સની બજવણી બાદ પણ વારંવાર વોરંટ ઈસ્યુ કર્યા બાદ અદાલતમાં હાજર થયા છે અને આંક–૦૮ થી તેઓનું નિવેદન નોંધવામાં આવેલ છે, તેમ છતાં ન્યાયિક કાર્યવાહીમાં હાજર રહેલ નથી. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, આરોપીની ગેરહાજરીના કારણે હાલનો આ કેસ વોરંટ બજવણીના તબકકે ચાલતો આવેલો છે. આ સંજોગોમાં આરોપીની ગેરહાજરીમાં ચુકાદો જાહેર કહી શકાય કે કેમ તે બાબતે જોવામાં આવે તો, કોઈ સંજોગોમાં આરોપી કેસની કાર્યવાહીથી છટકવા અથવા જાણી જોઈને પોતે પોતાની સામેના કેસની કાર્યવાહીથી બચવા અવનવી તરકીબો અજમાવતા હોય ત્યારે આરોપીની ગેરહાજરી પણ કેસ ચાલી શકે છે તેમ જ ક્રિમીનલ પ્રોસીઝર કોડ કલમ–૩૫૩(૬) માં કરવામાં આવેલ જોગવાઈ મુજબ અદાલત આરોપીની ગેરહાજરીમાં ચુકાદો જાહેર કરી શકે છે. ***Be You Ever So High, But The Law Is Above You.*** કાયદાથી ઉપર કોઈ નથી. આરોપીને બચાવની તક આપવી જોઈએ અને આ જોગવાઈ તેને રક્ષાત્મક જોગવાઈ તરીકે આપવામાં આવેલ છે. પરંતુ, આરોપી ખાસ

કરીને નેગોશ્યેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એકટની કલમ–૧૩૮ મુજબના ગુનામાં તેનો હથિયાર તરીકે ઉપયોગ કરી કાયદાકિય પ્રક્રિયાને નિષ્ક્રીય અથવા તો શીથીલ બનાવવાનો પ્રયત્ન કરે છે. નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટ ધ્વારા **Sharad Jethalal Salva V/S State of Gujarat Cr. Mic. App. 19862 of 2015 Dt. 14/11/2016** માં નીચે મુજબ ઠરાવેલ છે.

> ***Para 16*** *: "if a person accused of an offence and convicted as such avoids arrest and avoids imprisonment as sentenced by the criminal court. Such an incident only makes the justice delivery system insignificant and renders justice ineffective. Legal justice requires that an offender convicted of a crime must suffer the imprisonment as otherwise there would be social anarchy. People would contravene the law with impunity without any attending punishment for violating the law. The very foundations of democracy and rule of law would be shaken and that is the reason why the Courts strive to treat all persons before the criminal law as equal. Whether one is rich or poor, whether one is powerful or powerless, the criminal law is equally applied to all equally.*
>
> ***Para 17*** *: "Be you so high, but the law is above you', is the signature theme of rule of law that loudly and silently (as well) echoes in the Indian Constitutional context. The purposes of the Constitutional itself is to equalise the men (and women) before the law. Equal protection of laws and equality before the law does not make any distinction between the Ruler and the ruled when it comes to enforcing the criminal sanctions. If a convict with money power as well as political power can*

avoid the punishment imposed by the highest Court of the state, the Court which imposed such punishment cannot be a mute spectator or dumb listener to be soothed by high caliber forensic oratory of the counsel at the altar of justice. The Court must and ought to take a serious view of such bizarre incidence: be it one in million. Of course, the law makers and law enforcers must willingly assist the Court in angling the convict avoiding and dodging the law makers, the law enforcers and the law interpreters (Judges and Courts).

૧૯) ઉપરોકત ચુકાદાને વંચાણે લેવામાં આવે તો નામદાર ગુજરાત હાઈકોર્ટ ધ્વારા એવુ પ્રસ્થાપિત કરવામાં આવેલ છે કે, આરોપીને પોતાની સામે કેસ ચાલે છે તેની જાણ છે ત્યારે આરોપીની અદાલત સમક્ષ હાજર રહેવાની અને કાર્યવાહી આગળ વધારવાની ફરજ છે. તેમની સામેના પુરાવાનો ખુલાસો કરવા પુરતી તક આપેલ હોવા છતા આરોપી હાજર રહેલ ન હોય તેવા સંજોગોમાં આરોપી કેસની કાર્યવાહીથી છટકવા અથવા જાણી જોઈને પોતે પોતાની સામેના કેસની કાર્યવાહીથી બચવા છુપાતો ફરતો હોય, ત્યારે આરોપીની ગેરહાજરીમાં પણ કેસ ચાલી શકે છે અને ચુકાદો પણ જાહેર થઈ શકે છે.

૨૦) વધુમાં આરોપીની ગેરહાજરીમાં ચુકાદો જાહેર કરવા બાબતે ક્રિમીનલ પ્રોસીઝર કોડમાં કરવામાં આવેલ જોગાવાઈ વંચાણે લેતાં નીચે મુજબની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે.

Section 353. Judgment

(7) No judgment delivered by any Criminal Court shall be deemed to be invalid by reason only of the absence

of any party or his pleader on the day or from the place notified for the delivery thereof, or of any omission to serve, or defect in serving, on the parties or their pleaders, or any of them, the notice of such day and place.

Section 418. Execution of sentence of imprisonment

(1) Where the accused is sentenced to imprisonment for life or to imprison for a term in cases other than those provided for by section 413, the Court passing the sentence shall forthwith forward a warrant to the jail or other place in which he is, or is to be, confined, and, unless the accused is already confined in such jail or other place, shall forward him to such jail or other place, with the warrant :

Provided that where the accused is sentenced to imprisonment till the rising of the Court, it shall not be necessary to prepare or forward a warrant to a jail, and the accused may be confined in such place as the Court may direct.

(2) Where the accused is not present in Court when he is sentenced to such imprisonment as is mentioned in subsection (1), the Court shall issue a warrant for his arrest for the purpose of forwarding him to the jail or other place in which he is to be confined; and in such case, the sentence shall commence on the date of his arrest.

૨૧) ઉપરોકત જોગવાઈ વંચાણે લેતા આરોપીની ગેરહાજરીમાં કાર્યવાહી આગળ વધી શકે છે તથા ચુકાદો જાહેર થઈ શકે છે તેવી હકિકત પ્રસ્થાપિત થયેલી હોવાનું ફલીત થાય છે.

આથી આ કામે ઉભયપક્ષે રજુ રાખેલા મૌખીક તથા દસ્તાવેજી પુરાવાઓના તુલનાત્મક વિશ્લેષણ તથા પૃથ્થકરણ અને મુલ્યાંકન કરતા આ કામના આરોપીએ હાલના ફરીયાદીને આ કામનો તકરારી ચેક આપેલ હોવાની અને તે ચેક વણચુકયે પરત થતા આરોપીને ફરીયાદીએ સ્ટેચ્યુટરી નોટીસ મોકલી હોવાની અને તે નોટીસ બજી જવા છતા આરોપી દ્વારા

તે નોટીસને અનુસરીને ફરીયાદીને તેમની લેણી રકમ આરોપીએ ચુકવેલ ન હોવાની હકિકત કડીબધ્ધ રીતે પુરવાર થતી જણાય છે. જયારે આ હકિકતોના ખંડન માટે પુરતી તક મળવા છતા આરોપીપક્ષે મૌખીક કે દસ્તાવેજી પુરાવાઓ રજુ રાખેલ નથી તથા આ એકટ અન્વયેના ફરીયાદીના દસ્તાવેજો અંગેના અનુમાનનું ખંડન કરવામાં આરોપીપક્ષ નિષ્ફળ નિવડતો જણાતો હોય અને આરોપી વિરૂધ્ધનો પોતાનો કેસ ફરીયાદપક્ષ સફળ રીતે પુરવાર કરી શકતો હોવાનું જણાય આવતું હોય જેથી આ કામનાં આરોપીએ આ એકટની કલમ-૧૩૮ મુજબનો ગુન્હો આચરેલ હોવાના મંતવ્ય પર આ અદાલત આવતી હોય જેથી મુદા નં. ૧ નો જવાબ હકારાત્મક ઠરાવી આ કામના આરોપીને ધી નેગોશીયેબલ ઈન્સ્ટ્રૂમેન્ટ એકટની કલમ-૧૩૮ મુજબનાં ગુન્હાના કામે તકિસરવાન ઠરાવવામાં આવે છે અને મુદ્દા નં.(૧) નો જવાબ હકારમાં આપી મુદ્દા નં.(૨) સબંધે ન્યાયના હિતમાં નીચે મુજબનો આખરી હુકમ કરુ છું.

<u>-:: આ ખ રી હુ ક મ ::-</u>

:::- આ કામના આરોપી - **ખાંટ મુકેશભાઈ મગનભાઈ,** ને બી.એન.એસ.એસ.૨૦૨૩ની કલમ-૨૭૮ (૨) હેઠળ ધી નેગોશીયેબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એકટની કલમ-૧૩૮ ના શિક્ષાપાત્ર ગુના સબબ તકસીરવાર ઠરાવી ૦૧(એક) માસની સાદી કેદની સજા ફરમાવવામાં આવે છે.

:::- વધુમાં એવો પણ હુકમ કરવામાં આવે છે કે, બી. એન. એસ. એસ.

૨૦૨૩ની કલમ–૩૯૫(૩) અન્વયે આરોપીએ ફરીયાદીને ચેકની રકમના વળતર પેટે ફરીયાદીને રૂા.૮૦,૦૦૦/– (અંકે રૂપિયા એંસી હજાર પુરા) દિન–૩૦ માં ચુકવી આપવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે. જો આરોપી વળતરની રકમ ચુકવવામાં નિષ્ફળ જાય તો, વધુ ૧૫(પંદર) દિવસની સાદી કેદની સજા ભોગવવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

:::– આ કામે આરોપી હાજર ન હોય જેથી આ કામના આરોપી વિરૂધ્ધ સજા અં ગેનો પકડ વોરંટ ઈસ્યુ કરવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

:::– આ કામના આરોપી બી. એન. એસ. એસ. ૨૦૨૩ની કલમ–૪૬૮ અન્વયે કાચા કામે રહેલ હોય તે સમય સજામાંથી મજરે આપવા હુકમ કરવામાં આવે છે.

:::– આ કામે બી.એન.એસ.એસ.૨૦૨૩ની કલમ–૪૦૪ અન્વયે સદર આરોપી જયારે આ અદાલત સમક્ષ રજુ થાય ત્યારે સદર ચુકાદાની એક નકલ તુરંત અને વિના મુલ્યે તેઓને આપવા હુકમ કરવામાં આવે છે.

આજરોજ તારીખ–૧૮ મી, માહે–એપ્રિલ, સને–૨૦૨૬ નાં રોજ ખુલ્લી અદાલતમાં વાંચી સંભળાવી મારી સહી કરીને જાહેર કરવામાં આવ્યો.

તા.૧૮–૦૪–૨૦૨૬ (લક્ષ્મી નંદવાણા)
મુકામ : મોડાસા બીજા.એડી.ચીફ.જયુડી. મેજી.,
મોડાસા
એ.એન.પી. (જજ કોડ. જીજે૦૧૩૯૨)